ſ.ꝙ
ſiem
ʒ dif
ia ſe
contra.l.ſi
abuli. ⁊ de
dicam.ĵ.in.
poſſeſſio eſt
oibus aiali
ia p
nt
rationem.vel ad ho
i.gentium.vt.ſ.ð
aturalis rõ ⁊c.l.cũ
verbum naturale
entium intelligit᷑.
i mari capiunt᷑.ut.
nõ efficiunt᷑ nr̃a ca
us ſi in nullius bo
d bello capitur reſti
bic f.
et.ſ. l.
enio o.
ſeſſio.et hoc tractat
ẽ poſſeſſio:tractat
t. 3° quero quo iu
ctat ſecũda gl. i ſui
quirat᷑ poſſeſſio.et
ſi alius, quito que
ic vt in glo. que ici
m et gl.nr̃e poſuerũt
am. Prima diffini

tat poſſeſſio que iuris ẽ. ⁊ bene dicit. ⁊ allego vltra ip̃m l.nemo.C.eo: ⁊ de hoc ẽ tex.in.l.ideo nõ minus.C. ð li.ca. ⁊.ĵ.eo.l.ſi poſſeſſio. ⁊ ſic teneo ꝙ poſſeſſio ſit iuris. Qualiter ergo diffiniemus ⁊ Ja.de ra.dicit ꝙ poſſeſſio ẽ ius queſitum ex corporali rei apprehenſiõe. corpore ⁊ aio ⁊ iur.adminiculo currente ⁊ ſic diffinitur prout ẽ ineſſe producta. Ja.de are.dat ſuaʒ.que omnia ꝯprehẽdit. ⁊ dicit ꝙ poſſeſſio eſt iuſ iſiſtendi rei,ꝑueniẽſ ex ṽa vel ex iterꝑtatiua ap̃p̃hẽſiõe cũ effectu poſidẽdi rei ñ ꝓbibite poſſideri. vacãtẽ vel a poſſeſſiore tradite aio poſſeſſionis transferende.ita diffinit ia.de are. ⁊ ol.poſt eum ⁊ tendit ad idem cum ia de [illegible]ʒ. Cy.recitet euʒ ali quantulum corrupte.in.l.licet.C. eo. Ad expoſitionem iſtius diffitionis ſequeretur expoſitio totius ti. ſed non eſt mee intentionis. ⁊ verba ſunt clara per ſe.

Sed videamus an ſit bona diffinitio ⁊ diſtamus a phic.q ducunt homo eſt animal rationale ⁊c.et nõ dicũt vnde venit. ⁊ illud nõ quero ⁊ quid ẽ poſſeſſio nõ vnde proueniat. qð Ja. et predicti in diffinitione ponunt ſic etiam leges diffiniendo obligationẽ.vel actionẽ vel hereditatem.vel teſtamentũ.nõ ponunt vnde proueniat. ſed qd ẽ i ſubſtãtia. Qualiter diffiniem⁹. ⁊ poſſeſſio põt diffiniri in genere ⁊ in ſpecie hic diffiniamus in genere ⁊ dic ꝙ poſſeſſio eſt ius inſiſtendi rei nõ probibite poſſideri. Quare dico eſt ius ad differentiam detentationis aſini ne.que eſt facti.vt.ĵ.videbitis. Item dico ius ad drĩaʒ corporis ipſius rei qð appellatur qñqʒ poſſio vt.l.iter dum.ĵ.de ṽ.ſig. ⁊.l.ij.C.de probati. Item inſiſtendi dico ad drĩam dñij.qð eſt ius diſponendi.vel vendicandi.vt.l.in rem.ſ.de rei vendi. ⁊.l.ſi quis vi.§.differẽtia.ĵ.e. ⁊ ibi dicam. Item in ſiſtendi ad differentiaʒ vſusfructus.vt.l.i.ſ.de vſufru. Rei nõ probibite poſſideri hoc dico ad differentiam ipſius rei que nõ põt poſſideri

De materia huius.l.tetigi in.l.fi.j.de acqui. poſſeſſione.bartolus.

q **Uod fructuarius.** Si paṫ dat filio ſimpl̄ir.i dubio videṫ dare vt habeat i peculio ar.huiꝰ. l.⁊ caſus videṫ in.l.fi.ſ̄.de pecu.lega.dixi anno i.l.ſi donatꝫ.C.de collaci.

r **Em in bonis.** Oppo.de.l.i.ſ̄.de vſufr.le. So. dicit glo.ꝙ quedam dicuntur eſſe in bonis .q̄ dam extra bona.quedam nec i bonis nec extra bona.h. d.glo.quod tene mēt.

i **N laqueum.** Quod in laqueo meo tradidit.ñ ē me um.niſi naturaliter capiaṫ .h.d.Induciṫ i ar. ad.q.ſtatuto caueṫ ꝙ exbānitus pōt īpune offēdi.vel oc cidi.dū fuit captꝰa familia.gdā ſuꝰiimicꝰiterfecit eū.an potuit et Dy .ponit hic . Ja.de arena diſputauit et de terminauit ꝙ nō per.l.ii.in fi. j̄.ad. l.cor. de ſicca.vbi hoſtes debent occidi ſed poſt captione debēt ſuari.vt.l. libertas in fi.ſ̄.de ſta.homi.ſed cōtra iſtaꝫ determinatio nem dicit Dy.facit iſta.l.⁊.l.naturalem.§.illud Econ tra tenet ꝙ nō pōt occidi impune.⁊ dicit fateor ꝙ teneṫ nō.l.corne.de ſicca.ſed alia conſtitu . vt.l.carceri.⁊.l. fi.j̄.ō.cuſto.re.⁊ puniaṫ tāꝙ̄ in carcere occidens.et per Dy.facit quia in carcere ē poſtꝙ̄ ē captus.vt.l.neqꝫ.j̄. de ver.ſigni.⁊.l.ſuccurritur.j̄.ex qui.ca.ma.vel puni atur ex cōſtitutione.vt oēs obe.iudi.prouin . §. arripi ent.facit ꝙ nō pōt īterfici.l.fi.C. de malefi. ⁊ mathe. dic iſti dicunt etiam ꝙ iſta.l.nō facit.quia nō fuit captꝰ ita ꝙ fiducia de eo haberetur.qui ē ergo in carceribus ⁊ ē legatus hoſtium tunc habet fiduciā ne occidatur . iō tenetur.l.legatus.j̄. de leg .⁊ .l. ſacro ſanctis. ſ̄.de

quin
qui
rem.
facit

U
lente
ſuaṫ.C.de

J
Alle

Paulum
ver. ſi id quod in p
nōbili multuꝫ.quia
r̄ſpicit frōtē alteriu
prietatem.quo ad

Rubrica de acq

Dictum ē ſupra
tium. ſequebatur v
vſ o no
ſel . Ide

in tres partes.pri
effectum poſſeſſion
niſ qui ē hodie.ſa

eo.l.fi.Sol.regula ē iſta.ſed fallit i caſib⁹ i qbus paucio
es qnq̄ȝ ſufficiūt.qð dic vt i gl. ¶ Op.ad illð qð dicit ꝙ
ullo eni actu.ᵹ.;.e l.antiqtas.Sol.illa iſtā deꝛminat.

Ex imperfecto.

Quod amodo ſequiꝛ ē notabile qꝛ ſingulare ē.Breuiꝛ.h.
.Teſtamētū ipfectū rōne ſolēnitatꝫ valet q̊ ad liberos tm̄
.d.Teneas bn̄ mēti hūc.§.qð iperfectū ē nō valet.facit de
re delibe.l.ſiqs ſuos. ¶ Op.ff.de cōfir.tu.l.q a patre.
ſo.dicūt qdā hāc ſcripturā teſtamēti iperfecti eſſe codi-
llū nō teſtamētū.truſa ē.glo.dicit illa lex q a pr̄e.corrigiꝛ
hāc legē.ꝛ ꝑ legē iter oēs.s̄.famil.hercíſ.Idē videꝛ glo.
.ij.s̄.de cōfir.tu.ᵹꝛiū videꝛ tenē glo.s̄.de teſta.mili.l.j.in
o.magna.ꝛ illa ē v̄a ꝙ illa lex nō corrigaꝛ.nā tutor eſt ex
a pſona.ꝛ ꝓuilegiū filioꝝ nō dꝫ redūdare i ꝓiudiciū tuto
.vt.l.ipuberis.de admi.tu. ¶ Itē op.de.l.peto.§.iter.
de le.ij.Sol.v̄a ē illa ꝙ ibi teſtm̄ erat iperfectū in oibus
rcq̄ȝ q̊ ad dationē tutoris. ¶ Quero circa iſtū nō.§.
ſi teſtm̄ alia rone q̄ȝ ex defectu ſolēnitatꝫ eēt iperfectuȝ.
uta qꝛ anteq̄ȝ cōpleuerit ſupuenit furor vel mors. vt.s̄.
.l.furioſū. Rn̄deo tūc nō valet aliq̊ mō.ita deꝛmiat glo.
ſi is q deſtinauerat.ff.eo.Si ḡ teſtōr nomiaſſet hēdes fi
s ſuos tn̄ anteq̄ȝ cōplereꝛ ſupuenit furor.certe tale teſta
tū nō valebit qꝛ teſtm̄ deficit rōne volūtatꝫ iperfecte non
e ſolēnitatꝫ omiſſe. ¶ Quero iſtud teſtm̄ iperfectū int
ros q̄liter dꝫ ꝓbari. Rn̄deo duob⁹ teſtib⁹ marib⁹ vl̄ fe
is nō curo ſufficit hoc ꝓbari.ꝛ nō.ī.ꝓxi.auc̄.facit.s̄.fa
.hercíſ.l.fi.ꝓbaꝛ ꝑ rōnē.cum eni ſolēnitas iuris ciuilis
i eſt iter liberos ſit remota remanet in ꝓſtino iure gētiū
ð i ore duoꝝ vel triū ſtat omne verbū. nec diſtiguo ma
a femina ita debetꝫ intellig c materiā.facit qð di
e teſta.mili.l.milites.

Quod ſine.

Iſta auc̄.habet ſe ad.§.iſtuȝ
ādo ſeu corrigēdo eū
ō facto i ſcriptis Quero q̄liter ſe habet

Siquis aute.

nō tollitur per ſubſequēs imper-
fectū niſi in eo fuerint ſcripti veniētes ab iteſtato.ꝛ quinq̄ȝ
teſtes affuerūt.h.d. ¶ Op.ꝙ idē de iure ātiquo.vt.ff.de
iniuſ.rup.ꝛ irri.teſta.So.illð fuit ibi additū a cōpoſitori-
bus noui iuris. ¶ Scðo op.de.l.eius militꝫ.§.fi. de teſta.
mili.Sol.fateor ꝙ ſicut eſt h̄ ꝙ teſtm̄ pfectū tolliꝛ ꝑ iperfe-
ctū.ita ſūt etiā quidā caſus oli ꝛ etiā hodie.vt.l.ſancim⁹.ī.
eo.qð dic vt in glo. ¶ Itē op. de.l.hereditatꝫ.ī.de his q.
vt idig.Sol.ibi primū teſtm̄ nō tolliꝛ lȝ heredes reputenꝛ
indigni. ¶ Itē op.de.l.cū quidā.de his qui.vt idig.So.
dic vt ibi. ¶ Itē op.de.l.penul.ff.de ᵹdi.inſti.Sol.dic ꝙ
ibi teſtator cogitauit iuanū. ¶ Quero diciꝛ h̄ ꝙ qnq̄ȝ te-
ſtiū depoſitiones ꝛc̄.q̄ro nunqd ſufficiat ꝙ dicti teſtes de-
ponāt corā notario.Glo.dicit ꝙ nō. ſed eſt neceſſe ꝙ exa
mineꝛ corā iudice. dicit eni tex.teſtib⁹ nō teſtimonijs eſſe
credēdū.vt.l.ij.§.diuus.ff.de teſti.vide gl.tuā nō.ꝛ claraȝ.
quā nō ꝑpetuo ꝛ tene mēti. ¶ Circa iſtū.§.q̄ro duo.ꝓ hic
loquiꝛ qn̄ teſtm̄ ē iperfectū rōne ſolēnitatꝫ.qd ſi ē iperfectuȝ
rōne ꝓteritiōis.Gl.videꝛ velle ꝙ tūc ꝓmū nō tollaꝛ ꝑ ſecū-
dū.vt.l.ſi fili⁹ in ptāte.de li.ꝛ poſthu. In ᵹꝛiū facit tex.i.l.
ſi duob⁹.§.ſi ꝓus.ff.de ᵹ tabu.dic vt ibi. ¶ Ultimo ſcias
ꝙ ꝑ hāc legē defēdi ſemel vnā hēditatē hoc mō. Teſtator
filiū iſtituit in teſtō.ꝛ ei q̊ſdā exneos pupillariꝛ ſubſtituit.
demū i codicill' illā ſubſtitutionē reuocauit ꝛ ſubſtituit ve-
niētes ab iteſtato. oēs ſapiētes dicebant ꝙ illa ſubſtitutio
directa nō potuit reuocari i codicill.ego dixi ᵹꝛiū.qꝛ qn̄ in
codicill' ſūt ſubſtituti veniētes ab iteſtato hēditas data ex-
neis i teſtō pōt tolli.caſus ē h̄.Et ſi rn̄dēs h̄ loquiꝛ qn̄ volu
t teſtari.q̄ſtio nr̄a loquiꝛ expſſe uit codicillari. Di-
ꝙ nihil ad ꝓpoſitū vt.l.mili llū.i ꝓn.ff.de teſ.mi.

Iactantibus.

Dictātib⁹ ꝛ teſtib⁹ pōt i te-
ſtamēto relinqui.h.d.

Conſulta.

Inſinuatio facta corā iudice in-

e **Rrore.** tũ.h.d. ¶ Op.ff.de here.insti.l.j.
§.ſinaũt. Sol.dicũt qdã ſecus eẽt ſi deficeret ſcilʒ
heres eſto ſʒ ſolum diceret titius. Tu dic ꝙ lex ꝯria loquit
qñ ipſe teſtator omiſit. h loquit qñ omiſit notarius. Et eo-
dẽ mõ põt rñderi ad.l.vlti.ff.de iure codicill. Sʒ q̃lit ꝓba
bitur hic error notarij. forte ꝑ duos teſtes. vt.l.quotiẽs.ĩ
prin.ꝛ.§.j.de here.iſti.vel forte ex his q̃ p̃cedũt vel ſequũ-
tur.circa qđ vide.l.nõ. ꝛ qđ ibi no.ff.de lega.ij.l.cũ ꝓpo-
nebat.et in.l.ſi librarius.de regu.iuris.

c **Aſus.** Propter neceſſitatẽ iuris diſpoſitio ſuſpẽdit ad tp̃s nõ ĩ totũ tollit.h.d.

s **J non ſpeciali.** Quãdo ſit teſtamen tũ teſtes debẽt eſſe in
cõſpectu teſtõris.niſi ex p̃uilegio aliud ſit cõceſſũ.
h.d. ¶ Nota g̊ ꝙ teſtes debẽt eſſe in cõſpectu teſtõris. et
ſic nõ ſufficẽt ſi eẽt cortina ĩ medio. de h videt tex.in.l.ij.§.
itẽ labeo.de aq̃ plu.ar. Ideo debes ſcire ꝙ h videt caſus
ꝙ teſtm̃ factũ ĩ ciuitate iſta ſʒ formã ſtatuti hui⁹ ciuitatꝫ te-
net vbiqꝫ.tene mẽti.dixi in.l.cũctos populos.

s **J teſtamentũ.** Teſtamẽtũ validũ pro pter reſcriptũ principis
non debet reſcindi.hoc dicit.

n **On iccirco.** Furtũ teſtamẽti nõ irritat teſtamentũ.hoc dicit breui
ter iſta lex.

s **J unus.** Defectus ſolẽnitatꝫ facit teſtamẽ tũ deficere. Raſura vero vel inſli-
neatio facit vt ꝑueniat ad veritatꝫ indaginẽ. h.d.
in ſũma. ¶ Op.lʒ n … t ĩ vno loco alia pars teſtamẽ
ti ſuſpecta nõ reddi … ex falſis.ſ.de trãſac. Sol.itel
gas ꝙ h erat raſura ĩ aliq̃ loco ſuſpecto circa annos dom
ni vel heredis iſtitut … ¶ Op.dc.l.ſi.ĩ.de edi.diui.ha
dri.toll. vbi teſtm̃ raſũ reſpuit vel cancellat. Sol.ꝛ h adue

ſane mẽtis q heredẽ inſtituit iperatorẽ. Vel alit ꝛ melius
rõ dubitãdi eſt q: ſicut nõ põt ꝯbi cũ iſtis hoibus ĩ digni
te poſitꝫ.vt.ſ.depoſi.l.ita videbat. ꝙ nõ poſſent heredes i
ſtitui nõ curo. Dicit hic in ſi.ꝙ ſi heres agnouit legatũ i
ualidũ cogit p̃ſtare. ¶ Quero qualit itelligat eẽ facta i
agnitio.glo.dicit duob⁹ modis ſoluẽdo.ſ.vel ꝓmittẽdo.
eo ꝙ dicit ſoluẽdo.dicit verũ in ſe.ſed nõ videt congrue
huic legi q̃ dicit implendi neceſſitatẽ habet. nam cũ iaʒ ſ
uendo impleuerit liberatus eſt ab omni neceſſitate niſi
cas ꝙ cogit pro futuro tẽpore vt ĩ legatꝫ ãnui. vt.l.j.ĩ.
fideicõ.ſed aliud nõ habet locũ niſi in legato alimẽtoꝝ.
ne g̊ illã ꝙ agnouit ꝓmittẽdo.vt.l.ſi.ĩ.ad.l.fal. ¶ Q
ro vtrũ agnitio vni⁹ legati p̃iudicet ĩ alijs legatꝫ nõ agn
videtur ꝙ ſic.vt.ĩ.ad.l.fal.auc.ſed cũ teſtator. Glo.dete
minat cõtrariũ ꝛ nihil allegat. Ad auc.reſpõdeo ꝙ ibi
ſtamẽtũ valebat lʒ heres eſſet nimis grauatus.vide gl
timã ꝛ aduerte. Qñqꝫ teſtm̃ vel legatũ deficit ꝓpt fa
rẽ alicui⁹.exẽplũ.filio p̃terito teſtamẽtũ eſt nullũ fauore
lij.certe ipſe filius põt approbare teſtamẽtũ ſi vult. vt.l
lio preterito.ff.de iniuſ.teſta.dixi vobis ĩ.l.poſthum o
ho.poſ.cõtra tabu. Idẽ quãdo legatuʒ defalcatur ꝑ f
iſtud ẽ fauore heredis qđ legatũ vltra dodrantẽ nõ
at.certe heres ſi vult põt approbare teſtamẽtũ. vt i
ſed cum teſtator.ꝛ ita vult dicere in glo.dũ dicit ꝙ i
tur ꝛc. Et quãdoqꝫ eſt teſtamẽtũ nullũ propter defect
lẽnitatꝫ.tũc illud teſtamẽtũ nõ approbat vt teſtm̃.ſʒ b
teſt heres ſe obligare ad ſoluẽdũ ꝛ teneri obl'one noua
aũt põt teſtm̃ approbare.hic ẽ textus ꝛ gloſa.

t **Eſtam … tum.** Solẽnitas omiſſa … at diſpoſitionẽ.ꝛ ab
dãs cautela nõ nocet.hoc dicit. ¶ Nota ꝙ
dãs cautela nõ nocet.

Eſtam … Inſinuatio fcã corã nõ cõ

...ergo q ... potest fieri ...
...no ſpāli militū. ꝛ iſta b... qua nō compḣendit ea que
ex ... uilegio ſpāli veniūt ... loquit iſte tex. ℭ Op. 2° de. l.
iam ... iure. nam hic videt dicere ꝙ ꝓbata voluntate ad
mitte... ꝑuilegio mil... Contra quia idez eſſet i quo
libet pa...o ꝙ admitte... ...luntate ꝓbata. vt. l. iam hoc
iure. §. j. ff. de vul. ꝛ pupil. So. dicit glo. volūtate nō ꝓba
ta nullū eſt ꝑuilegium milit vt hic. ſed ꝓbata voluntate eſt
ꝑuilegiū milit. in hoc. quia valet in milite iure directo niſi
mater ſit in medio. vt. l. precib⁹. de impu. ꝛ alijs ſubſti. qd
intellige vt ibi dicā. ꝛ dicam incōtinenti in alia qōne. dixit
tñ Pi. ꝙ ſubſtitutio quā fecit miles poſt aditā hēditatem
ſemp eſt fideicōmiſſaria. ſed nō dicit verꝫ vt ꝓbat in. l. cen
...io. de vul. ꝛ pupil. ſubſti. nam in fideicōmiſſis nō veniūt
f... ctus interim ꝑcepti i vltimo iudicio teſtatoris. vt. ff. ad
t... ebel. l. in fideicōmiſſaria. nō. in. l. iubemus. J. ad trebel. ſe
cus i ſubſtitutiōe compēdioſa facta a milite. vt. d. l. centu
ri... ergo apparet ꝙ nō eſt fideicōmiſſaria ſed directa. ma
le ergo dicit Pi. ℭ Ulterius quero ifra qꝫtum tēpus va
leat hec ſubſtitutio. glo. qrit ꝛ non ſoluit vide eam. Pro
eius declaratione dicas aut non ꝯſtat ꝙ miles voluerit ſb
ſtituere poſt aditam hēditatem ꝛ finitur adita hereditate.

...
tore. ff. de lega. j. ꝛ hoc re... qꝛ h loquit qñ ſubſtātia i
ſtitutionis ꝯfert i volūtate ... ibi vo ꝯfert i arbitrio al
teri⁹ ſocij electio ꝑſone iſtud ꝓbat de fideicōmiſ. li. l. fideicō
miſſaria. in. fi. ꝛ. l. vtrū. § ... dubijs.

i **N teſta...to.** In teſtamēto mi...is ceſſat falcidia ſed po
teſt fieri diminutio ꝑpt facultatuꝫ defectum. hoc
dicit.

e **X militibus.** Militi dānato pōt reſer uari teſtamēti factio i ca
ſtrēſib⁹ ꝛ ei ab iteſtato ſuccedit fiſc⁹. h. d. ℭ Op.
de. l. ſiqs i ꝑn. teſtamēti. §. j. ff. de lega. iij. So. hec intelligit
ſm illā qꝛ pōt facē teſtamētū ſi ſibi ē reſeruatū. ꝛ hoc facit
ad qōnē an iudex in ſnia qñ ꝯdēnat notariuꝫ de falſo po
tuerit ſibi reſeruare ius ꝯficiēdi inſtra ꝛ certe poſſet cauſa
cognita. vt. l. diuus. ff. de iniurijs.

s **J a fratre.** Ex teſtamēto militis licet nō ſolēni licite capit hereditas.
hoc dicit.

m **Ilites.** Milites in expeditiōe degētes poſ ſunt facere teſtamēta quomodo vo
luerint

l.vt liberis.aduẽtitia ꝟo n[illegible].l.fi.ꝛ hoc tenent omnes ꝛc̃. ℭ Secũdo q̃ro qd in his q non ſunt ſui neq̄ emãcipa[illegible] vt nepotes ex filia.dicit glo.idẽ qꝺ in emancipat̃ vt inter [illegible]non conferant.vide glo[illegible]m in his ꝛc̃. Jſta glo.dic̃ ve[illegible]e iure antiquo.hodie[illegible]ꝯferũt iter ſe ꝓfectitia ob uenta de bonis eius de cuiꝰ hereditate agit̃.vt.s̃.e.l.vt liberis.ĩ hoc tñ differt ab emãcipat̃ qꝛ emancipati ꝯferũt ſimplicẽ donationẽ iſti nõ ꝯferũt niſi ĩ caſu qñ emergeret inequalitas.vt.l.illã.§.fi.s̃.eo. ℭ Sed anteq̄ ꝓcedã vlteriꝰ ga hic dicemꝰ qñ nepotes ꝯferunt inter ſe. Quero qualit̃ nepotes ꝯferant patruis vel patrui nepotibꝰ. Rñdeo q[illegible] examinabo tibi q̃onem quam dimiſi tibi inſolutã in.l.illaꝫ patrui nepotibus ꝯferũt ſicut ꝯferrent patruis vel nepotibus ſuis.vt.d.l.illã.§.fi.nepotes ꝟo q̃liter patruis ꝯferãt dubitat̃.ꝛ qꝺ dico ĩ patruis idẽ itellige ĩ auũculis amitis ꝛ materteris.vt ibi dixi ĩ.d.l.illã in fi. ℭ Et aduerte qꝛ dubius eſt iſte paſſus.aut loqmur de dote vel donatiõe data pr̃i vel matri iſtoꝝ nepotum ꝛ ſine dubio ꝯfert.vt.d.l.illaꝫ in fi.aut de dote vel donatiõe data ipſi nepoti vel nepti. ꝛ tũc glo.dubitat vt.d.l.illã. ꝛ merito ideo dic aut eſt vnꝰ nepos vel vna nept̃ tm̃ ex codẽ filio p̃defuncto ꝛ ſine dubio

cauendo.vt.s̃.e.l.iij.

ℭ De teſtamẽto militis.

ℭ Dicitur de teſtamẽtis p[illegible] de teſtõ milit[illegible] nobi[illegible]ff.poſtponit qꝛ Imperator e miles id p̃miſit ſed iu[illegible] poſtpoſuerãt ideo qꝛ nõ ſũt milites ꝛc̃.

Frater tuus. Inter [illegible]ſtitutũ a milite in bonis paganicis ꝛ aliũ ĩ bonis caſtrẽſibꝰ nõ eſt locꝰ iuri accreſcẽdi.h.d. ℭ Nõ ſine hũ.l. ℭ Op.j.l.[illegible].gl.ſoluit pluribꝰ modis.tenẽ illã ſolutionẽ q eoip[illegible] ꝓbat q ꝯ̃riũ nõ ꝓbat. ℭ Op.de.l.ſi certarũ.§.iulianus.in fi.ff.e. Dicũ timore glo.que eſt hic ponit quãdam diſtinctionem quã vide.

m Miles. Inſtitutio facta in caſtrẽſibꝰ nõ trahit ad ſe paganica.h.d. ℭ Nõ. q miles põt decedere ꝓ parte teſtatus ꝛ ꝓ parte inteſtatꝰ. ℭ Nõ etiam qꝺ dixi in ſummario.

q Nanquam. Inſtitutio facta a milite ĩ certa parte hereditat̃ tra

BBB 4

p **Ater ex prouincia.**

Qui per alium facit ipſe facere videtur. vt. l. i. §. deieciſſe. de vi ⁊ vi. ar. Gl. dicit ꝙ ꝑ fictionez. ſʒ dico in. l. ſi quis pro emptore. ꝙ illud eſt verum in his q̃ facti ſunt quia tunc ficte videtur fieri ſed in his que iuris ſunt proprie ipſe fecit. vt hic.

De manũiſſio. q̃ ſeruis ad vniuerſi. ꝑtinē. impo. Rica.

Eruus ciuitatiſ.

Solet eẽ qõ. an ciuitas eq̃paret̃ pupillo. an ſoleat reſtitui more minoꝝ ē materia. l. res. C. ex q. ca. ma. ⁊. C. de iure rei pub. l. rem publicam. li. xi. Sed an equiparetur pupillo videtur ꝙ equiparet̃ cuilibet priuato. vt hic. cõiuncta. l. pupillus. ſ. ti. i ad maceď. l. nihil intereſt. ⁊. l. iij. §. nihil. ſ. de manu. glo. tua videtur dicere ꝙ equiparetur pupillo. nec aliud reperis in glo. l. i. qď cuiuſqʒ vniuer.

Demanumiſſis teſtõ. Rrubrica.

I q̇s ita ſcr. A teſtõ. i. a teſtãriali bertate. ⁊ ſic nullũ videbat̃ legatũ. vt. C. de legi. l. ſeruꝰ. Jaco. ď are.

s **I fructuarium.** Quando teſtator legat rē ſuã tranſit dñium recta via in legatarium. ſed qñ heredis non tranſit recta via. vt. l. i. C. cõia de leg. ⁊ ibi ꝑ doc. lʒ ſupra aliter ⁊ male. ſed vbi teſtator legat rez ſuã.

ter iſti. de lega.
iungit pric
vt. l. i. iij. de p

s **I ita**

Si fauor
priaʒ ſignification
iunctaʒ. non trahi
diſtinctionem.
l abe
l
rem reliquit
modo filius nõ ex
bonoruʒ. ſubſtitut
ta ƀʒ conſuetudine
⁊ nõ obſtat q
ſitum grauamē.
er debeat habere
Cõiuncta illa con
vſufructuaria. de
fructum. lʒ ex con
beat
vt a

i **Ibe**
pus quo

Hec au
facio magnum f

Poſt a

…auc.ex cauſa.hic
…roc… ignorauit.
…is. ꝛ pro… per.l.
…to ꝙ nō eſſet … tñ
…in poſthumo prete
…uod dixi.
Incertitu
…us. do rex ꝛ
…ſecundum Dy.
….ibi … ē
…curis.libro.vi.

…ceſſario
…t libertates h.d
Iſte ē nota
…s. bilis caſuſ. ꝛ
…lienationibus que
…ent .reuertent ad
…na.

…ertas
…gaui … n
…tas prima …te
…onem ſoluere i pn
…atu liber.l. ſtatuli
… qñ dant dilatio
…p tertia. ꝛ pēpto
…kalēdaſ.j.ð v.ob
Nō iſtaʒ.l.
…s. p eo qð fa
filiū meum ſub ꝯ

pratica dy.in.c.peccatum nō remittitur de dictione niſi ꝛ hic ponitur derogatio negatiua.hic dy .dicit ꝙ nō ꝓcedit ſed in vno.licet in cōſtructum nō.ſed ſolutio ē ꝙ hic precedit negatiua potentie. nō negatiua actꝰ qꝛ negat potentiam. ꝛ ideo ponit potentiam dictio.niſi .bartolus.

De fideicommiſſ.libertatibus. Rubrica.

f **I qs inteſtatus.** Iſta ē bona.l. ꝛ Roſ.ponit vnā. q.in libellis …iſ contra iſtaʒ.l. Ad confirmationeʒ coruʒ que.ī teſtō relinquūt reqrit aditio ab inteſtō h.d. do. Roſ.formαt.q.in ti.de actione ex teſtō. ꝛ dicit ꝙ ī codicillis confirmandis non requiritur aditio hereditatis ab inteſtato.ipſe dicere videtur contra iſtam. l. ꝛ. Ja.de are.bene dicit hic.ꝙ requiritur aditio ab īteſtato.ad confirmanda relicta in codicillis.

e **Rgo.Si is q.** Nō ꝙ inſpicitur quod euenire pōt de iure comuni non inſpicituriquod euenire poteſt de iure ſpeciali.

Si ſubconditione. Facultas implendi conditionem ad heredem transfertur.

Creditoribus. Ibi. ꝛ oʒ officio iudicis ꝛ Ja.ð are.iducit iſtū textum ꝙ iudex pōt cogere vniuerſitatē vt faciat ſindicū.

Eadem conſtitutio. Iſte lex facit ꝙ bōa vacantia non ſunt hereditas.vt dixi in. l.fideiuſſor .in fi. ī.de fideiuſſo.

tex ibi quaſi poſitio iō ab actu corporali denoīatur qa naturaliter ⁊c. Ja. de are. Nō ꝙ poſſeſſio dr̃ a pedum poſitione. Secūdo nō quia dominium cepit a natura li poſſeſſione. Item nota ꝙ in his que in nullius bonis ſunt etiam dn̄ium hodie a poſſeſſione incipit. Ad. l. noſtram opp. diffinitio debet cōuerti cum ſuo diffinito. l. i. ꝯ. de dolo. l. omnis diffinitio. ⁊ qđ ibi nō. ĩ. de regulis iuri.. Et hic dicitur pedum poſitio. ergo. vbi qs ponit pedem acquirit poſſeſſionem cōtra. l. iij. in prin. ĩ. e. lo. ñ ē diffinitio. ſʒ determīatio. vel alluſio vocabuli. 2ᵒ op. ex eadē gl. i fi. ⁊ ſi dicit̃ q̄ſi pedū poſitō gᵒ res mobiles nō poſſidentur ꝙ nō calcant̃ pedibus. Sed. l. dicit contra ꝙ poſſidentur vt. l. rem que nobis. ⁊. l. ſi rem mobilem. ĩ. eodem. ⁊ glo. dicit ꝙ nō proprie poſſidentur. ⁊ vide glo que incipit. alias a ſedibus. ibi. Item nō ex eo. et ſic iſta. gl. vult ꝙ propria ſignificatō recipiatur a vocabuli deriuatione pro hoc. l. tiguri. ĩ. de v̂. ſigni. ⁊. l. ij. §. appellata. ꝯ. ſi cer. pe. dn̄s Dy. reprehendit iſtaʒ glo. ꝙ immo proprie poſſidēt̃ ⁊ in eiſ ciuilis ⁊ naturalis poſſeſſio diſtinguitur per. l. i. §. per ſuum ⁊. l. iij. §. neratiꝰ ⁊. §. nerua filiꝰ ⁊. l. rē q̄ nobis ct. l. ſi rē mobilē cū ſi. ĩ. e. Preterea ꝙ mobilia ꝑp̄e poſſidēt̃ appet qꝛ res mobiles vſucapiūt̃ vt. l. i. C. ð vſucap. trāſfor. ⁊ ſine poſſeſſiōe ñ ꝓcedit vſucap. vt. l. ſine poſſeſſione. ĩ. ti. i. Et ſic poſſidētur. lʒ nō ita ꝑprie ſicut īmobiles ſecūdum. Dy. Tu dic eodem modo p[illegible]datur vtrobi. vt. l. i. ĩ. de vtrobi. Preterea iſta l[illegible]in his que terra mari ⁊c. ⁊ ſic expreſſe de mobilibus. Preterea in tex. ſtatim ſequitur ꝙ nāliter te[illegible]etur ⁊c. quod eſt generale ad omnem actum

tio ē ꝙ poſſeſſio ē quoddā ius detinendi ſibi. Et iſta diffinitio non videt̃ bona. quia dicit ꝙ ē iuris. contra. ꝙ ē mo facti. vt. ĩ. prox. §. ibi eam rem ⁊c ⁊. §. ſi vir. ibi q̄ res facti ⁊c. ⁊. l. deniqʒ. ⁊. l. ſciendum. ꝯ. qui. ex ca. ma. ⁊. l. in bello. §. facte. ĩ. de cap. ⁊ poſt li. rev̂. ſecundo dicit. Jo. rem. male dicit. quia rei appellatio generalis eſt. vt. l. rei. ĩ. de verborum. ſigni. ⁊ inſti. de re. cor. ⁊ incorpo. ⁊. l. i. ꝯ. ſi cer. pe. ⁊ incorporalia nō poſſidētur. vt. l. ſeruus. ꝯ. ti. i. Item dicit. Jo. detinendi. nō bene dicit. vt. ĩ. e. l. quod ſeruus. Sʒ azo diſcipulus eius dixit. ꝙ poſſeſſio ē ius quoddā. quo qs rem corporalem vere vel iterpretatiue ſibi hēat. Sed ñ ē bona. quia peccat in eo ꝙ dixit ius. Iteʒ dixit. habeat. quod continet etiam qui non poſſidet. vt. l. ſtipulatō iſta §. habere. ĩ. de ver. ob. Et ideo. Azo alias Accur. dat aliam. ⁊ dicit ꝙ poſſeſſio ē corporalis rei detentio. corporis ⁊ animi. ⁊ iuris amiculo concurrente. Expōnem omium verborū iſtius diffinitionis. vide in glo. ⁊ nos videamus an prima ſit bona. ⁊ Dy. dicit io. diffinit poſſeſſionem ꝓut in eē producta ē. ⁊ Azo prout in eē ꝓducitur. nam verum ē cum poſſeſſio ē in ipſo actu ꝓducendi. nō ē ius. ſed factum. ⁊ requiritur corpus ⁊ animus. ſed quia melius ē diffinire prout in eē producta ē. ſicut videmus in obligatione que ē iuris vinculū ⁊c. ⁊ ſic diffinitur prout ē in eē ꝓducta. Ideo teneamus diffinitionem Jo. ⁊ nō dixit plus. [illegible]ia adhuc remanent obiectiones facte contra Jo. [illegible]s videamus an poſſeſſio ſit iuſ. ⁊ Ja. de. are. dic[illegible]us. vt. l. ꝑegre. i ꝑn. ĩ. e. Item ia. de ra. dicit poſito ꝙ nulla. l. diceret ꝙ eſt ius

eſt neceſſaria occupatio.j.ti.i.l.i.§.neracius. in fi.nec ob .hic tex.qꝫ inuenire proprie eſt per apphenſionez vt l.ſi barſatorem.C.de fideiu.Ja.de are. ⁊ nõ p cy.i.l. lꝫ.C.de acgren.poſ.

s **Um in corpus.** Hic eſſe tractandat materia ..l.eius qui in prouinciam ſupra ſi cer.pe.⁊.l.i.de offi.procu.ceſar.qñ error habet ĩpedi re tranſlationem dñii.⁊ ego dabam anno regulaꝫ.ꝙ qñ ẽ talis error qui habet impedire conſenſum eius q vult transferre dominium.⁊ non tranſfert:ſecus ſi ñ ĩpedit.

Arcius funduz. Induco ad q.volo facere molendinum in flumine publico . an poſſum tignum ĩmittere ĩ ripam vie publice.⁊ certe determino ꝙ nõ poſſum niſi requiſit o eo qui habet prope viã fundum.ar.hui⁹.l.⁊ ꝓ hoc glo.inſti.e.§.ripaꝝ.

q **Uesitum eſt.** Quero q̃ poſſeſſio requiratur ad acquiſitionem fructuuꝫ.⁊ glo. tenent ꝙ vtrũqꝫ requiratur dicam in.l.iii.§.ex cõtrario.j.de acquiren.poſ. et dñs Cy.tangit in.l.certum.C.de re ven. ſigna ergo iſtam glo.in fi.que incipit cõſumptos vel peremptos . Item videtur adhuc fallere ibi verum hoc ⁊c.

s **Tatuas in ciuitate.** Glo.allegat hanc.l.ꝙ ex.l.[redacted]iter facta que nõ dat actionem.inducitur actio ⁊ e[redacted],et eam allegat gl.in auc. ſacramenta puberum.C.ſi ad ver.ven.et.C.de le.l.cuꝫ rerum diuiſ.bar.

i **Nſula eſt.** Nota textum huius.l. in fine ꝙ appellatur inſula: que iam fuit.facit pro inſtr̃is notariorũm.talil filius quõdam talis ⁊c.vt facilius ſciatur .vt.l. diuorcio:ſupra de negoci.geſt.

q **Uedam ſunt.** Moneo vnũ dubium.leges dicũt ꝙ monumentũ põt legari.vt.l.monumenta.C.de leg.quid ẽ dicere.dic ꝙ nõ tranſit.niſi cum vniuerſitate.⁊ iſte ẽ ſingularis ti.Ja.bu.dicebat ꝙ erat dictuꝫ hic.ꝙ in ſucceſſorem vniuerſalem ĩ rebus ſacris tranſit ius directum in ſingularem tranſit ius vtile.

s **I is qui.** Nũquid ſi quis recepit ſuo rixigo ⁊ fortuna videatur ſuſcipere caſus fortuitos de periculo ſuo.l.ꝙ in aduerſionem ſupra loca.⁊ nõ credo.quia fortuna eſt in bona parte .infortuna eſt in mala parte ⁊ ꝙ in bona parte.videtur caſus hic.ſed v̂.qui ſunt in.l.digna vox. C.de leg.videtur dicere cõtra .quia põt accipi in mala parte.ſed proprie in bona.parte ſumitur hic.⁊.l.per diuerſaſ.C.man.Sed videtur.ꝙ in dubio fors ⁊ fortuna ſit in ſuſpenſo.⁊ ſic poteſt ad malum ⁊ ad bonum declinare.⁊ ſic vrdetur caſus fortuitos ſuſcipere.vt.l.ſi vendicaſ.C.de penis.bartolus .

Quod ſi fuus[redacted] eram piſis officia [redacted]terminaui vnã que[redacted]tionem per iſtum.§.cum practi[redacted]arum legum:Statutuꝫ erat piſis ꝙ quicũqꝫ duxerit exbanitum in perſõa

cium gerere. ⁊ magis fideliter.cum beneficiū libertatis acceperit.cū ſe ſe nouerint obſequi plus debere ⁊c.vt.l. i.in fi.C.de officio ꝓcura.

1 **Tiam. Expreterito**

Nota iſtum textum bene.

Abſens. Tene menti iſtum tex.quez doc.allegant. vbicunqꝫ minor pōt eē in iudicio ſine tutore ⁊ qñcūqꝫ pōt ſine tutore gerere .ad ea pōt procuratorem conſtituere.ſine tutoris. auctoritate. ar.huius.l.⁊.ſ̄.qui petant.tu. l.diuus.§.i.nō. extra dereſti.ſpo.c. ex parte.

a **Pud ꝓ conſulē.** Iſta eſt nō. lex ego allego legem iſtaꝫ ꝙ ille qui habet iuriſdictionē voluntariam ab alio queſitam.ꝙ̄ a principe.nō pōt eam extra territorium exercere. ⁊ ideo tabellio factus a rege nō pōt extra regnuꝫ cōdere inſtrumentuꝫ.nec tabellio fact⁹ a populo.extra illum populum pōt inſtrumentum cōdere ſimile. in .l.ij.de officio procon. ⁊ le.

a **Irog. Matrio.** Iſtum.§.cum glo. nō.induco ad vnam.q.quidaꝫ fecit teſtm̄ .⁊ reliquit filium ſuum heredeꝫ ⁊ dicit. ꝙ ſi fili⁹ meus acceperit vxorem.ſibi indignaꝫ priuetur hereditate ⁊ deueniat in talem. Ille accepit vnam ancillaꝫ, an amittit hereditateꝫ. ⁊ certe videtur ꝙ nō [illegible] ſtam glo.quia indigna eſt que prohibetur duci ſed [illegible] probibetur duci. In contrarium facit ꝙ indigna dicitur cōſiderata qualiter viri.

quo ad proprietatem.heredi.quo ad vſufructum.an tranſeat recta via dñium in legatarium.certe ſic. vt hic.

s **I ita ſcriptum ſit.** Iſta ē pulchra lex ⁊ notabilis. ⁊ ſi tu haberes itellectum.tu diceres hic ē caſ⁹ contra quādam queſtionē quam formaſti in.l. ij.infra de duobus reis.vbi dr̄ in glo.actiue ⁊ paſſiue. ⁊ ē alia gl.C.de procuratorib⁹.in.l.i.⁊ fuit formatus articulus.ꝙ talis ꝯgnouit talem violenter. ⁊ dixi ꝙ pōt intelligi.actiue ⁊ paſſiue.iō articulus nō ꝯcludebat hic vr̄ contra quia diligenter pōt aſſumi actiue ⁊ paſſiue. ⁊ ſecūdum mentem diſponētis.tm̄ intelligitur.ſed nō ē contra quia verum ē.ꝙ ſecūdum mentem ⁊ itentionem proferētis.in iudiciis debet iterpretari.ſed in articulo. ſi ſic ꝓbauerit teſtis iterpretatiue contra proferentem lꝫ ipſe profert pro ſe interpretaretur.

si **I quis libertatem** Aliter ſi poſſet dari directa.nam remiſſio fit iure pretorio ⁊ ſic datur vtilis nō directa. vt di. ſo.§. quoq;.allegato i glo.

s **I ita fuerit Nō hec** Iſte.§.lꝫ ſit in extraordinariis tamen gl . in.l. plures .C.de con.inſer.fecit magiſtrum ſeſtūꝫ. Nō ꝙ ꝯditio que conſiſtit in dando ⁊ faciendo.ſi ſatiſdet [illegible] iure ſnia nō. Item nō ꝙ ipſa volumina rōnuꝫ.debent reddi quod tenet. Ja.de are.in.l [illegible] ffō.de tu. ⁊ ra.diſ. ꝙ tutor deb [illegible] reddere pupillo [illegible] rōnum. Item erit dicenduꝫ nō [illegible] aliter, ꝙ dictō cum poſita inter ꝑſonas cōiungit principaliter non acceſſorie. Item nō ꝙ lꝫ argum

Hec ſcriptura teſtamenti.

Hec verba. ita. vt. faciunt moduꝫ. ⁊ poteſt ꝗꝯpelli ad modum implendum.

q **Ui duoſ Hec cōditō**

Si tempuſ apponitur ſubſtātie legati i dubio tē us incipit a morte teſtatorum. hoc di. Hic dicam tibi vnum qđ tenebis menti. dicitur ꝙ viuēs moritur. ⁊ ſcitiſ ꝙ fit queſtio. an ſero ſit de nocte. vel nō. ⁊ hoc āno qñ redij domuꝫ equitaui tempeſtiue. ⁊ cogitaui hoc per iſtā legem. quia dies moritur nocte veniente ⁊ ſic tempus il lud quo nox efficitur. eſt dies. ⁊ nō nox. ita mane qñ non dum venit dies. anteꝗ̄ veniat dum incipit venire eſt nox ⁊ nō dies quia nondū venit ad hoc dico per iſtaꝫ. l. quia hic viuens moritur. ⁊ nondum eſt mortuus. ⁊ ſic viuēs licet incipiat mori de iſta queſtione dixi anno in. l. ij. C. de cuſto. re in terris vbi pulſantur cāpane vide ibi. bar.

s **Eruos legauit.** Meminiſſe videt̃ qui nō apparet dememiniſſe hoc dicit.

ſ **Ticus immo.** Dictio immo po nit̃ correctiue hoc dicit. Allegatur iſtud ad dictum teſtis qui inter rogatus de quo menſe fuit. ⁊ dicit de menſe Januarij immo de mēſe Februarū. ſtat̃ vltio dicto tanꝗ̄ corrigēti

q **Ui f[redacted]ꝫ impuberez.** [redacted]

Quietatio tutorum valet. niſi inter ipſuꝫ ⁊ eū qui facta eſt [illegible] col'uſum hoc dicit bartolus.

ditione. ſi deceſſerit ſine liber. ⁊c. ꝙ nō ē conditionaliter iſtitutus. ĵ. de donationibus. l. ij. ibi dicam.

q **Ui.** Jus conſiſtens in dando nō pōt ipleri ꝑ ꝑſonam curatoris adulti. h. d. ⁊ facio magnum feſtū de iſta. l. ĵ. đ ſolut. l. ſeruus. nō ꝙ factum tutorum nocet pupillo. vt hic ⁊. l. locus. §. tu tele. de adminiſtrať. tutorum.

q **Ui habebat.** Error in ſyllaba nō nocet. h. d.

s **I quis ſeruo.** Jſta lex allegatur ꝙ ſi quis eſt ſubſti tutus directo vulgariter pupillariter ⁊ ꝑ fideicō miſſum. quo iure poſſet petere. ⁊ certe in electione ſua eſt vt hic. ⁊. l. recuſare. §. ticiuſ. ſ̄. ad trebellianuꝫ.

i **Mperatores.** Lex iſta facit ad queſtionē no tabilem. cum rectores eccleſie faciunt ꝯpoſitiōeꝫ ⁊ dicūt abſoluimus te. de eo quod feciſti vſqꝫ in pñteꝫ di em. hoc acto ꝙ ſi amplius feceris ſimilia. reincidas in pe nam predictam. hic videt̃ ꝙ non valet talis adiectio. vt hic. tibi ad reuocanda ⁊c. Preterea caſus ē in. l. ſi vnuſ. §. pactus. ſ̄. de pac. qꝛ obligationes ex delicto. ſola cō uentione tolluntur. ſed nō reuiuiſcunt ex conuentione. ita videt̃ hic nō tñ affirmo. Bar. in repetione al'i recollectꝫ.

s **I quis lo[redacted]plex.** Allegaui iſtam. l. ꝙ argumentuꝫ a ꝯtri[redacted]ꝫ ē ex expreſſa ſignificati one. i. apertiſſime ⁊ tibi a[redacted]. l. omnes populi contra rium ē per. l. apud antiquos. C. de furtis.

[...]atē. vel ordinis ꝑuerſio te
ſtamētū nō vitiat. hoc dicit cū.l.ſequē.

i **N teſtamentis.** Teſtatoris ꝑdictio teſtibus faciēda tol
litur hac lege.hoc dicit.

s **Ancimus.** Hec eſt nōbilis lex. ⁊ ſingula ris caſus. Teſtamētū ꝑfectum
nō tollit per īperfectū niſi curſus decēnij ſubſeq̄
tur.h.d. ¶ Op.de bo.poſ.ſʒ tabu.l.penul.§.ad teſtamē
ta.Glo.ponit multas ſolu. Illa ſolu.eſt vera q̄ ponit circa
fi.ibi. Uel loquit ibi cū teſtō ⁊c.ꝙ hic lo[...]it qn̄ teſtō ve
nit ad actū vbi.illa qn̄ teſtator venit ad [...]ū facti.

c **Jam antiquitas.** Modicū iterual lū ſeu actus ꝯtra
rius ex neceſſitate nature īteruenient teſtatori vel
teſtibꝰ teſtamētū non vitiat. hoc dicit.

Cuʒ antē. Teſtator poſt teſtm̄ manu ꝓpria ſcriptū hodie ſe ſubſcribere nō tenet.h.d.

i **Jbemus.** Teſtator debʒ ſua manu no mē heredis ſcribere.vel cum
voce ꝓpa teſtibꝰ nūciare qḋ i teſtamētis ꝑ hanc
legē condēdis locū obtinet.h.d. ¶ Nota ex hac lege ⁊ ꝑ
petuo tene mēti ꝙ ille qui nō pōt articulate loq mortuo ē
ſilis.⁊ ideo cū teſtator loquit balbutiēdo cū ꝑmo fuerit hō
recte ligue ſi facit teſtm̄ nō valet.⁊ ſemel faciebā exceptionē
ad impugnādū quoddam teſtamentū quod erat factū ab
eo qui non poterat articulate loqui.ideo tene menti.quia
eſt melius quod habeamus in hac lege. Dicitur hic ꝙ ī ea
parte in qua fuit ſolēnitas obſeruata valet teſtamētuʒ.alīs
facit contra.ff.eo.l.ſi is qui deſtinauerat. Glo. ſe inuoluit

natio ꝯferi. Cōtra imo videt ꝙ nō ꝯferat niſi in certis caſi
bus.vt.l.illud.§.fi.ī.e. Huiꝰ timore facta eſt gl. magna hic
poſita.dicūt qdā ꝙ ſolutio ē bo[...] q̄ hic dicit ꝙ tenore ꝑ
cedētiū legū tollit ꝯriū.qſi dicat eadē diſtinctio adhibet in
emācipatꝪ q̄ adhibet in ſuis vt diſtinguamꝰ an datū fuit vt
habeat i peculiū an ⁊c.dixi.ſ.e.l.ſi donatiōe.iſta ſolutio nō
ē vera.q: ꝑmo ad hoc vt ꝯcedat i peculio ꝑus dʒ īſpici an
ſit ꝑſona q̄ poſſit hr̄e peculiū.vt.ff.de iure codicil.l.qdam
referūt.§.eſſe enim dʒ.⁊.l.iiij.ff.de teſta.ſʒ filiꝰ emācipatus
nō pōt hr̄e peculium.vt.ſ.de inoff.teſt.l.fi.ergo illa diſtin
ctio aut donau[...]t habeat ī peculium vel nō cadit in filio
emācipato.⁊ vi[...] glo.ſuꝑ vbo ſeqtur. Secūda ratio non
placet q: illud qḋ datur ī peculium ꝓfectitiū nō venit ꝯfe
rendū q: ſemꝑ remāſit in cōmuniōe ſed venit diuidēdū vt
vidiſtis.ſ.eo.l.filie.lʒ in ſacris iſta lex loqtur de collatione
ergo ⁊c.vn̄ alij dicūt ꝙ vba h̄ poſita ſm tenorem ꝑcedētiū
legū itelligit vt diſtiguatur an hoc fuit factū ſeu dictū tem
pore donatiōis.⁊ tūc ꝯferat aut nō ⁊ ſecꝰ niſi in caſu.l.illḋ.
§.penul.ī.eo.glo.reꝑhendit iſtas ſolutiones ⁊ bene q: ille
leges nō ſūt ꝑcedētes ſed ſunt ſequētes.nec reperiuntur le
ges de iure antiquo q̄ illud dicāt. Ceteri gloſatores dicūt
ꝙ illud qḋ dicit ſm tenorē ꝑcedētiū legum intelligat hoc ē
donata tempore emācipationis vel poſtea ꝯferunt. Certe
iſtud nō reꝑitur aliqua.l.cautū.ergo iſta ſolutio nō eſt bo
na.dicūt ergo alij ⁊ hec opinio ponit in fine glo.ꝙ.l.fi.ī.e.
loqtur in ſuis.hec loqtur in emācipatis q debēt donatio
nem ſibi factā ꝯferre ſm tenorem ꝑcedētiū legū que volūt
ꝙ queſita ab emācipatꝪ ꝯferant.vt.ſ.eo.l.ea demū.⁊ iſta ē
veritas.an aūt de hoc aliqd ſit imutatū dicemus in lectiōe
ſequenti in.l.ſi emācipati. ¶ Op.ad hanc.l.emancipati[...]

ff. de ꝯtra tabu. Ratio huius erat de iure ciuili fili⁹ in poteſtate admittebaƚ i totum cũ emancipatus eſſet icognitus. ius ꝑtoꝛium admittit filiũ emancipatũ cum filio i poteſtate ꝛ ſic facit iniuriam ſuo. merito pꝛetoꝛ equitate motus voluit ꝙ emãcipatus ſuo ꝯferat omnia. Ex hac rõne ſequiƚ ꝙ ſi emancipatus nullam iniuriã faceret nõ tenebatur cõferre. vt. s. e. l. j. §. pater filium. ꝛ. §. totiens. Secunda ratio eſt qꝛ de iure antiquo q̃cquid querebat filius q erat in poteſtate querebat pr̃i. vt. l. j. ſi a pa. qs fue. manu. ꝛ. l. placet de acq. heredi. emãcipatus querebat ſibi. Ex hoc ſequitur iſtud iconueniẽs ꝙ filius emãcipatus veniẽs ad ſucceſſionem cuꝫ fratre ſuo in poteſtate retento habeat partem de omni lucro fratris ſui. qꝛ erat patri q̃ſitum filius i poteſtate nil habebat de bonis emancipati. ideo fuit equũ conferre. ꝛ ꝙ hoc ſit veꝝ apparet qꝛ ea que emãcipatus lucratur que nõ queſierit pr̃i ſi emancipatus nõ fuiſſet. iſta non veniunt i collationẽ. vt. l. j. §. ſed nec caſtrenſe. ꝛ. ff. eo. l. filie. Item q̃rebatur ꝙ ſuccederet eodem iure. ſecus ſi diuerſo vt dixi. Ratio hui⁹ eſt qꝛ quãdo diuerſo iure ſuccedunt equaliƚ nõ faciunt iniuriam iuiceꝫ non magis vnus alteri q̃ꝫ alter alteri. ideo ceſſat ratio collatiõis quã ꝑmo loco dixi. vt dicta. l. pater filiũ. §. videamus de ꝯtra tabu. superuenit poſtea dñs Sceuola iuriſcõſultus videns ꝙ ex foꝛma edicti req̃rebaƚ ꝙ eodem iure ſuccederet iduxit ꝙ idẽ eſſet ſi ſuccedere poſſent eodeꝫ iure lꝫ ſuccederent diuerſo. vt. l. ſi filius. ff. eo. Et iſtud eſt ſecũdum ius qd̉ vocaƚ equitas ſceuole. Tertium ius fuit conſtitutio imperatoꝛis diui pij de qua fit mentio. ff. de collatio. do. ꝛ hic in pꝛin. nã de iure ciuili non conferebat ſuus emancipato. ratio quia nihil ſuus habebat. omnia eniꝫ patri querebat. imperatoꝛ diuus

ꝯ. de trãſact. l. ſi ex falſis. ſi eſt i loco ſuſpecto ꝑuenit ad veritatꝭ inueſtigationẽ vtrũ factũ fuerit cõſulte vel nõ. vel volẽte teſtatoꝛe vel nõ vt ꝫ. ¶ Sꝫ quero qd indubio apparet cãcellatio. ſed nõ apparet q̃liter fuerit facta. lex videƚ dicere ꝙ fauoꝛe libertatꝭ indubio ꝑſumiƚ incõſulte deletũ. al's ſec⁹ vt. l. pxi. §. fi. de his q̃ in teſta. delen. et idẽ eadẽ rõne in relictis ad pias cauſas. Et ita cõſului hoc anno i quodã teſtamento in quo erãt relicta ad pias cauſas. ꝛ in parte erat cãcellatũ et in parte nõ. Propter tollẽdas aũt iſtas dubietates itroduxit cõis pꝛactica vt faciẽtes inſtrumẽta vel teſtm̃ dicãt et qd̉ ſupra iterlineatũ eſt in tali loco. ꝛ qd̉ raſũ ẽ i tali loco. vel qd̉ cãcellatũ eſt in tali loco mea ꝓpꝛia manu feci, vt. l. j. de his q̃ in teſta. delen. et tene mẽti hoc.

t **Eſtandi.** Nemo põt facere ne leges i ſuo teſtamẽto locũ habeant. h. d. iſta bona lex. de hoc dic vt i. l. nemo põt. ff. de lega. j.

n **On codicillum.** Ex anterioꝛib⁹ ꝓbatur vltima volũtas. vel aliƚ. Qui hẽdẽ facit videƚ velle teſtari. h. d.

q **Voniam.** Verboꝛum ſolẽnitas in teſtamẽto reijcitur. h. d. Premitte ad euidẽtiã qs ẽ caſus rect⁹. ꝛ qs obliqu⁹ vel reflexus ſeu iflex⁹ ꝫ grãmaticos. ¶ Nõ ꝙ v̉bũ volo eſt v̉bum directũ lꝫ Ja. de are. dixerit ꝯtrariũ i. l. ſceuola. ad trebel. ¶ Nota vltimo i quacũqꝫ materia ſcribaƚ teſtamẽtũ ſiue in mẽbꝛanis ſiue in chartꝭ de papyro ſiue in tabulis nõ eſt curãdũ. vt. l. j. §. j. ff. de ſecũ. tabuƚ.

n **On dubium.** Dignitas onerati nõ facit inutilẽ diſpoſitionẽ. ꝛ pꝛobatio heredis cogit eũ ad legati ꝑſtationem.

luerint nulla iuris ſolēnitate ſeruata.h.d. ¶ Oppo.ꝛ videt ꝙ ſaltē duo teſtes requirunt.vt.l.lutius.ff.eo.So.fateoꝛ ꝙ duo teſtes requirunt q probēt iſtā volūtatē non tamen requiritur ꝙ fuerit rogati. ꝛ hoc qn̄ teſtamētū eſt factū in limine prelij vt hic videtꝫ. Si vero teſtm̄ fieret i militia nō tanta neceſſitate rei coartāte requirūtur duo teſtes rogati.vt.l.dinus.ff.eo. Si vero fieret domi requireretur obſeruātia iuris cōis.vt iſti.eo.§.j.ꝛ.s̄.e.l.ex his.dicit ſtatutuꝫ in multis ciuitatibus ꝙ i maleficijs nō obſtet ſi fuerit omiſſa ſolēnitas iuris ciuilis.qd iportent iſta v̄ba. certe ꝙ oīs ſit omiſſa ſolēnitas iuris ciuilis ꝛ remanet in iure gētiū ſm illud qđ in oꝛe duoꝛū vel triū ſtat omne verbū vt dicit i euāgelio dn̄s.hoc ꝓbatur h̄. vides ꝙ in teſtamēto militis remittitur oīs ſolēnitas iuris. tamē per duos teſtes debet probari.dixi plenius in.l.j.ff.eo.

s **Triniarios.** Aſcripti in matricula militū ſi nō ſūt milites nō gaudēt priuilegio militari.h.d ¶ Oppo.ff.eo.l.fi.ꝛ de bono.poſſeſ.ex teſ.mili.l.j.So.ibi habet priuilegiū teſtandi in expeditiōe tm̄.hoc eſt in ipſo actu bellādi.al's nō vt hic. ¶ Ultimo nota ꝙ aſcriptꝰ in matricula miliꝫ nō gaudet priuilegio militari niſi exerceat artē.de hoc habuiſtis.s̄.de ſa.ſan.ec.l.ſub pretextu.

n **Equidem.** Miles nō militans gaudet priuilegio militari.h.d.facit qđ habuiſtis.s̄.e.l.j.ꝛ.ff.de teſta.mili.l.vlti.

l **Icet.** Pupillus lꝫ ſit tribunꝰ militū non pōt facere teſtamentū.hoc dicit.

¶ Qui teſtamētū facere poſſūt vel nō pn̄t. Rubca.

q **Aliquam.** Qui habet bona cōia cū alio nō ꝓhibet facere teſtm̄.h.d. ¶ Op.ꝙ monachꝰ habet bona in cōi ꝛ tn̄ nō teſtat. vt i auc. igreſſi. Rn̄deo monachus hꝫ bona in cōi q̄ cōio ē oibꝰ vt vniuerſis. h̄ v̄o eſt cōio pluribꝰ vt ſingulis. ¶ Ultimo nota ex hac.l.qđ cōe eſt meū eſt quātū ad diſpoſitionē partis mee.dixi plene in.l.ſerui electione.§.j.ff.de lega.j.

s **Is qui.** Ex eo ꝙ qs ſe iterficit teſtm̄ nō irritat ſi h̄ metu future pene nō fecit.h.d. In iſta materia glo.tua diſtinguit. ꝛ de bo.eoꝛū qui moꝛ.ſibi ꝯſti.l.j.ꝛ vide glo.tuā.

cto.qꝛ eunuchu
mētū facē nō po
pfectio coꝛpoꝛis
ꝛ iō ratio dubi
etas ē illa q̄ ē ip
tēs vel nō.hic c
qm̄ nō̄ inpedit̄ ꝓ

Iq

c Al
cōe ſe
teſtis ius cōe ſe
ij.l.qđ pncipi.
quo ad ſolēnita

h Ac
obſeru
go ꝙ tu ꝯtinue
ea. boīe
fac m̄ de
mēti.¶ Op.q
bus.vt.l.hac c
cū teſtō i ſcripꝫ
ſciūt ea q̄ i teſtō
teſtamētis So.
ꝓducꝫ. ¶ U
eſt in teſtamēto
ro hic de duab
nomē heredis c
gulare ꝙ nō re
it b Azo
tur nom
atur loco teſt s
notariꝰ haberi
h̄ ſit verꝫ in q̄lib
p.l.domitiꝰ lab
Bul.gloſatoꝛis
qn̄ ꝓducit̄ ſcrip
mētū publicū.ꝛ
eni ē ꝙ ipē facia
§.opoꝛtet.qn̄

a.in p̃n. So.fa
iue. ¶ Oppo.
iſpici tũc cũ exa
liber. nũc vere
.qm̃ liberi.ſ.de
ſita.ꝛ fatei̾ glo.
icis q
it du lis
imo i
bellionẽ.qd ꝓ/
niatione.vñ pro
vel ſiles.ꝛ ſic nõ
inari non põt.
o nõ redacto in
at eni̾ fateoꝛ in/
fuiſſe ſeruũ. cer/
tes examinẽtur.
. Jſta lec.tertia
õ probat donec
s rec ant
queã ſta.
i dicerem teſtm̃
iptũ tũc faceret
i.l.ij.quẽad.te/
t nũcupatiuũ te
tã.dicemꝰin.l.fi.
iſte talis te/
caſuꝫ ꝙ tpe iſto
ꝛ eius ſeruitꝰnõ
ꝫ Azo. vt ipe re
tiã ſi eius fuitꝰ ẽ
nõ ob tre/
doq ali/
ppter tũ.ꝛ
ſua culpa. vt in
ſuo facto,tũc h̃
nc eni̾ videi̾ exa
videi̾ velle ſtare
xi vob. ¶ Que
eo idẽ ꝙ debet i
legẽ.ꝛ nõ.ff.eo.
lẽ legẽ ad pra/
[illegible]

re iſtud dubiũ quia non requiritur quaſi poſſeſſio liberta/tis.ſed ꝙ ſic habeai̾ ab oĩbus. ¶ Quero quid ſi hoĩes de cõtrata de hoc dubitabãt vtrũ eſſet ſeruus vel liber cũ nõ habebat eũ pro ſeruo neq ꝓ libero. Reſpõdeo nõ ſufficeret ad habilitãdũ eũ ad teſtimoniũ. ꝛ hic eſt caſus in fi. ibi nec quiſq eis vſq ad fi. Adhuc ſtatus q̃ſtionẽ mouet qua ſi dicat ſi ſtatus eoꝛũ iam eſſet reuocatꝰ in.dubiũ nõ eẽt idoneus teſtis. Et ideo habes practicã ſolẽnẽ quando ex vna parte fit poſitio ꝙ talis habebai̾ et reputabai̾ ab omnibꝰ cognoſcẽtibus eũ vt liber vel homo bone opinionis et fame. Tu ex aduerſo potes facere articulũ contrariũ duobꝰ modis. vnomõ directe ꝙ ipſe habebai̾ ꝛ reputabai̾ ſeruus vel homo male cõditionis ꝛ fame. Vel potes dicere ꝙ de hoc erat dubiũ inter homines cognoſcẽtes eũ an eſſet ſeruus vel nõ. illud eni̾ ſufficeret vt hic videtis. Ad vnũ tamẽ aduerte quia dixi tibi de infame ꝙ nõ eſſet bona exceptio dico ꝙ talis teſtis eſt infamis. vel habetur ꝛ reputatur infamis ab omnibꝰ cognoſcentibus eũ niſi addatur cauſa q̃re. quia in iſtis exceptionibus que cõtinẽt crimẽ debet crimen exprimi. vt ex̃ de teſti.c.preſentiũ.li.vj.

p PUblicati. Teſtamento publicato adhibetur fides lꝫ originale ſit perditũ. hoc dicit. ¶ Quero qualiter fit iſta publicatio. Vos debetis ſcire ꝙ quãdoq teſtamẽtũ apitur. quãdoq publicai̾. qñq aperii̾ ſm ſolẽnitatẽ poſitã in.l.ij. quẽadmo.teſta.aperi. quãdo vero publicai̾ debent citari oẽs teſtes ꝛ pars cuiꝰ intereſt ꝛ eoꝛũ dicta debet facẽ redigi iudex i publica documẽta. ꝛ tũc faciet fidẽ ꝑpetuã. ita loquii̾ hic. ꝛ.ff.eo.l.ſiqs ex ſignatoribꝰ. ¶ Quero vtrũ ſit neceſſe ꝙ originale oſtẽdai̾. h̃ videi̾ caſus ꝙ ſic niſi ꝓbei̾ ꝙ ſit amiſſum. ꝛ vide tex. ibi caſus q ꝓbai̾ itercidit ꝛc̃. Breuii̾ ſi fuit publicatũ parte citata facit fidẽ ꝑpetuã. nec ẽ neceſſe ꝙ oñdai̾ originale. ar.j.de re iudi.l.fi.i fi. niſi qs diceret ꝙ vellet redarguere de falſo. tũc eni̾ dꝫ ꝓduci vl̾ ꝓbari ꝙ ſit ꝑditũ falſi p iuramẽtũ. vt.l.fi.ſ.de fide inſtru.

e EX imperfecto. Nobilitas iſtituti nõ facit vt ex teſtamẽto inutili capiatur hereditas. hoc dicit.

e EI in nomine. Erroꝛ in proprio nomine inſtitutione non vitiat. hoc dicit. ibi ꝓprio nomĩe.ſ.alterius nõ loquẽtis. quia tũc vitiat.l.fi.de here.inſti.

[illegible] Quod relinquitur

eſta.milit.

militis nõ tol/
us fauorẽ ,ppt

amẽto militis
legata ꝛ fidei/

lit in
iſta l
rẽs ad qone,p
ibi ſed cũ ex te
cuiloqua facta
et ſubſtitutio/
pãli niſi de eius
ario. ℭ Nõ
telligi,put põt
ali.ſubſtitu.l.ſi
itu.l.nam hoc
dicit ꝙ tacita
tibus
no ꝙ
ẽ ꝙ,
loq̃ vel cõpen/
cuꝫ ẽ expſſa ge
is vt plene di/
y tacita pupil/
b⁹ ꝛ.l.ſi.ſ̃. de i
bus coniectu/
otandũ.ꝛ no.i
glo.ſed in quo
e qꝛ ꝯtrium deter
m̃ cuꝫ
plica
vulga
§.j.ff.de vul. ꝛ
t alique p̃ſum/
ptio ꝙ teſtatoꝛ
dicunt ꝙ hoc,p
n ſi. tene glo.j.
ſonaꝝ qꝛ vtriqꝫ
litatẽ vt hic ap
tus.dicũt qui

vt hac.l.aut conſtat ꝙ ſubſtituere voluit poſt aditam hẽ/
ditatem.tũc aut voluit ſubſtituere limitate vſqꝫ ad tẽpoꝛa
pubertatꝭ ꝛ in filio pupillo valeret iure pupillari.ꝛ i extra/
neo valeret iure compẽdioſe.vt.l.cẽturio.qđ intellige n
mater eſſet i medio ſm diſtinctionem quã ſtatim dicã.ſi ve
ro voluerit ſubſtituere ſimpliciter ꝛ ideterminate qñcunqꝫ
deceſſerit ꝛ tũc ſi mater nõ eſt i medio ſemp valeret iure di
recto.vt.d.l.cẽturio.Si vͦo mater eſt in medio tunc aut te
ſtatoꝛ eſt vſus verbis directꝭ ꝛ valet iure directo. vt dicta
l.centurio.ſi vero eſt vſus v̾bis cõmunibus tũc valet iure
fideicõmiſſi.poſt tẽpoꝛa pubertatꝭ fauoꝛe mr̃is. vt.l. p̄ci/
bus.ſ̃.de ipu.ꝛ ali. ſubſti.

c **X his uerbis.** Verba enũciatiua emiſ
ſa ,ppter aliud i teſtamẽ
to militis iducũt diſpoſitionẽ.ſecus in teſtamento
p̄uati.h.d. ℭ Op.de.l. tale pactũ.in p̄n.ff.de pac. Solu.
ibi v̾ba enũciatiua ſunt emiſſa ad liberandum.hic ad obli
gandũ hẽdem.vel itellige vt dicam in ſequẽti ꝯtrio. ℭ Iteꝫ
oppo.de.l.ex hac ſcriptura.ff.de dona. So.ibi verba enũ
ciatiua ſunt emiſſa p̄ncipaliter propter ſe ideo diſpoſitio/
nem inducunt.hic ſunt emiſſa,ppter aliud ideo non indu
cunt diſpoſitionem niſi in teſtamento militis.dic vt ibi ple
ne dixi.

c **Erti iuris.** Miles facere põt teſtamẽtuꝫ
ad tempus.h.d.

s **Icut certi.** Hec eſt notabilis lex. Pre/
teritio filij facta a milite queꝫ
ſe habere ſciebat habeť pꝛo exheredatiõe.ſecus ſi
ignoꝛabat.h.d.cũ.l.ſe. ℭ Op.p̄teritio filij idiſticte rũpit
teſtamẽtũ vt iſti.de exhere.li.i p̄n.ff.de iniuſ.teſta.l.j. So.
fallit i milite p̄tereũte ſciẽter vbi p̄teritio,p exhẽdatiõe ha/
beť. ℭ Op.de.l.ſi cũ vl̾ i vtero.ꝛ de.l.pe.ſ̃.de fideicõmiſ.
So.eodẽ modo ſpãle ẽ i milite vt legãdo filie ꝛ nõ iſtituẽ
do videať exhẽdare alias videreť p̄terire vt ibi videbitis.
ℭ Vltimo iſte due leges faciũt ad opinionem quã teneo
i auc̃.ex cauſa. ꝙ illa auc̃.nõ hꝫ locũ qñ facta ẽ p̄teritio de
filio quẽ qs nõ credebat viuere vt ibi dicã.

c **Aptatorias.** Captatoꝛia inſtitutio nõ
valet etiã in teſtõ militꝭ. h.
d.vide glo. ℭ Op.de.l.ille aũt.ff. de hẽ. inſtitu.
So.ibi v̾ba fuerũt collata i p̄teritũ.h i futuꝝ. ℭ Opp.de
l.ſiqs ſẽpꝛoniũ.de hẽ.iſti.ꝛ de ꝯdi.ꝛ demõ.l.nunqꝫ. Sol.
ibi nõ ꝯferti voluntatẽ alteri⁹ expſſã ſꝫ in velatã. iſta.l.idu/

dinus pius ↄſiderauit ꝙ filia in poteſtate pōt habere aliquid.ſ.dotem.vt.l.pōponius philadelphus.ff.fami.herciſ.ideo introduxit ꝙ iſtaꝫ dotem deberet ↄferre.vt.ff. de col.do.l.j.ꝛ p omnes leges huius ti. que loquunt̃ de collatiōe dotis vſqꝫ ad.l.vt liberis.Supuenit poſtea dn̄s īperatoꝛ leo q fecit.l.vt liberis.ꝛ ↄſiderauit ꝙ filius ī poteſtate pōt habere aliqd aliud q̄ꝫ dotem.ſ. donationem ꝓpter nuptias q̄ de iure antiquo erat īcognita ideo ītroduxit ꝙ donatio ꝓpter nuptias ↄferat̃ vt dos.vt.l.vt liberis.conſiderauit etiā ꝙ emācipati īuicem nō ↄferebāt.vt hac.l. qꝛ īuicem non faciebāt iniuriā.imperatoꝛ motus maioꝛi eqtate.qꝛ poſſet eſſe ꝙ vna haberet maioꝛē dotē q̄ꝫ alia vnus filius maioꝛē donationē q̄ꝫ alius.oīa vt ꝓcederent equalit̃ īduxit ꝙ etiam emācipati ↄferant dotē ꝛ donationē ꝓpter nuptias ꝓfectitiā ꝛ etiam ſimplicē donationē.vt.l.vt liberis.qđ fecit vt in omnibus eſſet eq̄litas.ibi vt inequalitas ꝛc̄.Conſiderauit etiaꝫ īperatoꝛ ꝙ de iure antiquo nō erat ꝓuiſum ꝙ deſcēdētes p lineā femineā cōferrēt inicē.iſtud ipſe eadem equitate ītroduxit vt dotem ꝛ donationē ꝓpt̃ nuptias ꝓfectitiā de bonis eius de cuius hereditate agit̃ conferant.ꝛ iſta cauſa īduxit iſtud quartū ius.ſ. cōſtitutio leonis in.l.vt liberis.habemus q̄rtum.Supuenit dn̄s imperatoꝛ iuſtinian⁹ ꝛ ↄſiderauit ꝙ erat ſtatutū ꝙ nepotes īuicē ↄferrēt ſed nihil erat dictū qd iuris qn̄ ſuccedebāt cū patruis iō ſtatuit ꝙ eo caſu patrui ſibi ꝛ ipſi patruis ↄferāt.vt.l.illā.§.tale. Item ↄſiderauit ꝙ.l.vt liberis.ꝓuidebat ↄferendā dotē vel donationē ipſi nepoti vel nepti datam.de dote v͛o vel donatiōe q̄ data erat ei⁹ matri vel pr̄i nihil dicebat̃.ideo ipſe ſtatuit hanc ↄferendā eſſe vt dicta l.illaꝫ.i fi.Sexto ſupuenit idem iuſtinian⁹ ꝛ ↄſiderauit mlt̃um bene ꝙ ſicut olim caſtrēſi nō q̄rebant̃ pr̄i quo ad ꝓprietatē ideo ſtatuit vt aduētitia nō ↄferant̃.vt.i̅.e.l.fi.Septimo ſupuenit idē iuſtinianus ī auc̄.ex teſtamēto.ꝛ ↄſiderauit ꝙ de iure antiq̊ facto teſtamēto nō eſt loc⁹ collationi.rō qꝛ ſi teſtatoꝛ voluiſſet hoc dixiſſet.vt.s̄.eo.l.j ipſe v͛o ↄſiderauit ꝙ teſtatoꝛ q̄re hoc non dixiſſet eſt rō qꝛ moꝛtis cogitatiōe turbatus de oībus nō meminit.vt.i̅.q teſta.fa.pn̄t.l.hac ↄſultiſſima.§.ac cū humana. ideo ↄſiderauit ꝙ ſi teſtatoꝛ de hoc cogitaſſet collationē induxiſſet.ſtatuit ergo ꝙ ex teſtamēto ꝛ ab īteſtato ſit locus collatiōi niſi teſtatoꝛ aliud dixiſſet. ¶ Veniamus ergo ad glo.ꝛ q̄ro inter q̄s partes ꝛ de qbus reb⁹ ſit locus collatiōi qđ examiabo p multas q̄ōnes vt tangam oīa membra glo.

non conferunt
functo filio.vt.l
ſunt plures ne
tionis ꝙ poſſu
emancipati tu
vt.l.nepotes.ff
di[redacted]puta
ta[redacted] tūc
is[redacted]rt alij̄
Rō qꝛ iſta nept
nō ſuccedēte ſu
ff.de cōīū.cū em
tra ī glo.ꝛ q̄ro
ſm hanc.l.ꝛ.s̄.
dicit veꝝ de iur
nec caſtrēſia. r
ſet vt.i̅.e.l.fi.ꝛ
patꝫ ↄferant.di
nō aduētitia ſe
h a[redacted] qꝛ ſu
ꝓ[redacted]dotē
militie ꝛ iſta ſine
pōt hře ſimplic
ſtamēto.s̄.e.pō
mune eſt qđ di
gere. ¶ Quer
lie.ꝛ eſt ve
vt liberis.ſolū
ro vtꝝ qn̄ aliqs
cus collatiōi.gl
nia vtriuſqꝫ iud
ali[redacted]cedēte
erg[redacted]s.ꝙ a
iſtud opponit̃
trie poteſtatꝫ.vt
ſm glo.ꝛ bene
ad collationē ꝛ
Hug.alit̃ dixer
quo ad ſucceſſi
trie poteſtatꝫ.fa
int̃ emācipatū
s̄.e.ſolū in ho

in parté eſſe verã ꝙ illã dotẽ non teneť ɔferre patruis: am illud eqdẽ dʒ ɔferre qđ pceſſit de bonis ei' de cui' he/ditate agitur. vt. l. vt liberis. §. j. ſ. eo. ſed h tractať de ſuc/ſſiõe aui. ſed dos pceſſit de bonis patris. ergo i collatio m nõ venit. ¶ Ultimo induciť iſta. l. in argumentũ ad nem de. l. dos a pře. qđ dic vt in glo.

i **Llud ſine.** Primo ponit vnã regulam quaʒ approbat. 2° ponit vnã regulam quam improbat. 3° ſtatuit ſimplicem do tionem nõ venire in collationẽ cauſa eqlitatꝭ ſuande. ſe da ibi h aũt. tertia ibi ad hoc. breuiter dicit. Qia q̃ com tanť in q̃rtam veniũt in collationẽ ſed nõ ecõtra. ⁊ ſim/ x donatio nõ venit in collationẽ cauſa eqlitatꝭ ſeruãde. o. ¶ Op. relicta in teſtamẽto computanť in q̃rta vt. l. nouella. ſ. de inof. teſta. ⁊ tñ non veniũt in collationẽ. ſ. eo. l. a pře. So. regula h poſita hʒ locũ i datis iter vi s. ſecus i relictꝭ in vltima volũtate. vt i pma glo. ¶ Op de. l. j. §. ſed an id. ff. eo. ſo. dico ꝙ pecunia tota data meda militia nõ venit i collationẽ ſed lucrũ qđ ex eo cipi pore mortis deducto labore pſone militantis. Op. de. l. oĩmodo. §. fi. ff. de inoff. teſt. So. fallit in ſilẽ/ s vt ibi diciť. vide gl. que ẽ h quã multũ nota ad vnã ɔ Spe. ⁊ gl. pmam. Queſtio ɔſueuit eſſe fili' lucrať cunia pris an illud lucrũ veniat cõicandũ. doc. ⁊ glo. ũt ꝙ ſic qꝛ ẽ pfectitiũ. vt. j. de bo. que libe. l. cuʒ oportet. n. ⁊ Spe. in ti. de iudi. tenet idẽ recitando opi. Jaco. Breuiter dico ꝙ glo. ⁊ dicta doctrina debẽt intelligi ucro qđ fit ex pecunia pris deducto labore pſone. De o cois vſus i hac terra ſe hʒ ꝙ de eo qđ qs lucrať cuʒ unia alteri' medietas attrib[redacted]ter laborẽ pſone lu/ ntꝭ. medietas attribuať pecũie vt videbitꝭ. ſ. p ſo. l. j. illđ o qđ filius acqrit qđ attrib[redacted]ne labori eſt aduẽti/ illud qđ acqriť pecunie fit pfectitiũ. ¶ Op. i auc.

tia. ſed emancipatus emancipato nõ confert. ergo nec al/ter emancipatus ſibi. vnde illud quod glo. tua dicit in pn. ſi ſuus ɔfert emancipato. ergo multomagis emancipatus emancipato. iſtud non ſeqtur quia diuerſa eſt ratio vt dixi ⁊ mihi placet vt. j. dicã. ¶ Oppo. 2° de. l. j. §. penul. ſ. de cõiun. cum eman. libe. eius glo. ſoluit tribus modis. Pri/mo ꝙ emancipatus confert emãcipato. ſ. pfectitia. ſed iſta eſt falſa vt dixi ⁊c. Secũda ſolutio ẽ ꝙ ibi nepos fuit emã/cipatus a ſuo patre nõ ab auo. Certe iſta nõ placet. quia quocũqꝫ iure nõ ſit i poteſtate. idem eſt vt. j. eo. l. liberos. So. tertiomodo ꝙ ibi ɔfert nepoti emancipato ex pſo/na patris ſui q fuerat i poteſtate. ⁊ hoc nõ placet quia ibi nepos ſucceſſit ex perſona ſua non vt heres patris ſui. vt habuiſtis nõ. in ſimili. ſ. eo. l. illã ſup verbo nullam. dic er/go ꝙ ibi erãt duo nepotes. vnus emãcipatus ⁊ alius i po/teſtate. Cõfert ergo illi emãcipato pter fratrẽ ſuũ q erat i poteſtate qꝛ ipſi ambo repſentant vnũ corpus. vt. ff. eo. l. ſi nepotes. ita debes itelligere hãc materiã. ⁊ vide glo. tuaʒ primã. ¶ Uenio ad pncipiũ glo. magne ⁊ oppo. ff. de cõ/tra tabu. l. filij. §. videamus. in hoc vbi emancipatus nõ cõ/fert ſuo. Solutio illud ideo qꝛ diuerſo iure ſuccedũt. vn' de iure ciuili. alius de iure ptorio. rationem tibi dicã ifra. ¶ His pmiſſis venio ad tractandã materiam noſtram. Primo quero qd ſit collatio. Secundo quo iure ſit indu/cta collatio. Tertio iter quos collatio ſit facienda ⁊ de q/bus rebus. Quarto quo iure petať collatio. Quinto qua/liter fiat collatio. ¶ Primo quero qd ſit collatio. Reſpõ/deo eſt rei pprie i cõmuni latio facta. vt pbať. ſ. l. pxi. ⁊. j. o. l. illam i fi. ⁊. ff. e. l. iij. in pn. ideo dicit rei pprie quia ſi eſ t rei cõmunis nõ venit ɔferend[redacted]iuidenda. vt. j. e. l. fi e. ¶ Secũdo quero quo iure ſit iducta collatio ⁊ hic ad erte. Circa hoc reperio ſex vel [redacted]ra. pmo fuit edictũ ptoris poſitum i. l. j. in pn. ff. e. de quo fit mentio i hac. l. ꝙ

ff.ſi cer.pe.⁊ dixi in.l.j.§.ſed nec caſtrẽſe.ff.eo. ¶ Uero
vtꝝ qd̄ h̄ dicit̃ de filio in ꝑtãte habeat locũ in emãcipato.
qdã dicũt ꝙ ſic.ſed glo.dicit ꝯ̃rium ꝑ.l.vt liberis.§.fi.j.e.
⁊ ibi videbitis.

s **J maritus.** Jus petẽdi collationẽ tranſit ad heredes.h.d. videbitꝫ in.l.illam.j.eo.

n **Ec emancipati.** Emancipati queſita poſt mortẽ nõ ꝯferũt hoc.d. ¶ Op.⁊ videt̃ ꝙ poſt q̃ſita veniãt ĩ collationẽ.vt.l.ij.§.id quoqꝫ.ff.e. So.q̃runt̃ q̃dã poſt mortem pr̃is tũc iſtud ꝯfert̃.ſecus in his q̃ retro nõ trahunt̃.vt.l.q̃ legata.de re.iur.videbitꝫ in.l.vxorẽ.j.de ꝯdi.iſer.

f **Jliam.** Codicilli nõ ĩpediũt collationẽ cuꝫ fr̃ibus.h.d. ¶ Op.de.l.j.s̃.e.So. teſtãmẽtũ factũ bene ĩpedit collationẽ ſꝫ nõ codicilli.vidiſtis.s̃.e.l.a patre.

v **T liberis.** Dos ĩter liberos ĩ ꝑtãte vel emãcipatos ac donatio ꝑpt̃ nuptias venit in collationẽ ⁊ emãcipati ꝯferũt q̃ ſũt ſibi ĩ emãcipatiõe collata.hoc.d. Uſqꝫ huc habuiſtis iura antiqua.ab hic infra ſunt iura noua ⁊ noue ꝯſtitutiones.vt videbitꝫ in.l.ſi emãcipati.⁊ iſta ẽ notabilis lex ⁊ icipit ponere aliq̃d nouitatꝫ.h̄ innuit ꝙ qñ ſuccedit̃ ꝑ ꝯ̃ tabu. hic ſucceſſit ab ĩteſtato. ¶ Cõtra ⁊ oppono de.l.filie.s̃.e. So.glo.diſtĩguit ⁊ bene aut ꝯ̃ tabu.petit ante aditã hẽditatẽ ⁊ tũc qs ſuccedit ab ĩteſtato.aut poſt aditã hereditatẽ.⁊ tũc ille de iure ciuili ſuccedit teſtatus.vt.l.illud.ff.de ꝯ̃ ta.⁊ ibi dixi de hoc. ¶ Ulteri⁹ op.inſti.de hẽ.q̃ ab iteſt. in.ꝑn So.lu.fateor ꝙ ⁊ alijs modis q̃ꝫ h̄ ponant̃ efficit̃ i[...] ſtatus ⁊ in oib⁹ illis [redacted] et locũ iſta lex. ¶ Jtẽ op.de.[...] pr̃ filiũ.ff.de colla.do. So.dicit glo.illa lex corrigit̃ ꝑ iſta[...] q₂ de iure antiquo [redacted] a ĩtẽtabat̃ nõ habebat locũ co[l]latio qd̄ nõ placet.ſꝫ ibi ideo erat q₂ teſtamẽtũ erat ꝑ par[...]

dicem non ꝯferut.vt.s.eo.l.emancipati.So.dico ꝙ [...]
nouũ inducit̃ ꝑ hanc.l.ꝙ emancipati ꝯferãt dotem vel donationẽ ꝑpter nuptias qd̄ olim nõ erat dicam bene tibi l[...]tius in dicta.l.ſi emãcipati. ¶ Habes vnũ nouũ ꝙ ꝑ hã[c] l.iducit̃.aliud eſt nouũ qñ intentat̃ q̃rela que nõ erat de i[u]re antiquo.vt.l.pater filiũ.ff.de colla.do.hoc nõ puto v[e]rum.vt.s̃.dixi in tertio ꝯ̃rio.q₂ in.l.ꝯ̃ria teſtamẽtũ non fu[it] reſciſſum in totum.ſed ꝑ parte h̄ in totũ.habemus alid̄ n[o]uum ſm quoſdam ꝙ olim emancipat⁹ omnia ꝯferebat. [...] vero ꝯfert ſolum dotem ⁊ donationẽ ꝑpter nuptias ꝑ hã[c] l.qd̄ nõ eſt veꝝ q₂ de alijs hac lege nõ ꝓhibetur.dicam p[...]ne in.d.l.ſi emancipati. ¶ Ulterius ſcias ꝙ glo.h̄ dic̃ [...] ꝑ auc̃.tm̃ a patre data qs debet ꝯferre vtrũ hoc ſit veru[m] ꝙ hodie emancipatus nõ ꝯferat niſi ꝓfectitia.dicam in.[...] ſi emancipati.ꝑ̃allegata. ¶ Ultimo ẽ ſciẽdum ꝙ dñs R[...] co.mat.vt effugiat iſta ꝯ̃ria dicit ꝙ donatio q̃ ꝯfert̃ in fi[...] tempore emãcipatiõis nõ eſt ſimplex donatio ſed ob ca[u]ſam.ſicut dos ⁊ donatio ꝑpter nuptias.merito ergo ve[nit] in collationẽ. Cõtrarium loq̃tur in donatiõe ſimplici. [...]cto.nr̃i hoc nõ tenẽt q₂ pater qñ emãcipat filiũ ipſe eſt [...] amittit q₂ ꝑdit ius patrie poteſtatis.vñ ſi filio donat pa[...] emãcipationem nõ donat ob aliquã cauſam ſed ſolum [...] ſua liberalitate.vt.l.cũ oportet.§.cuꝫ aũt.de bo.q̃ libe.[...] tanq̃ꝫ ſimplex donatio venit ꝯferẽda.

l **Jberos.** Quocunqꝫ modo liberi ſui iu[...] efficiãtur ad collationem ta[...] emancipati vocantur.h.d.

i **Llum merito.** Primo ponit du[...]um quoddam ⁊ iſ[...] vnũ caſum indubitabilẽ. Secundo arguit ad [...]nem dubiã ꝑ ⁊ ꝯ̃. [redacted] illam determinat.ſecũda ibi [...]ſtitib⁹.tertia ibi talem igit̃.⁊ hoc.d. Nepotes ex filia [...] patruis ⁊ nepotibus [redacted] vel filia vel auũculo ſucce[...] cum diminutiõe tertie partꝭ ⁊ debẽt ꝯferre dotem ⁊ do[...]

[illegible]

[illegible]c tpis ſic habebaẗ ꝛ ſ[illegible]tabaẗ. hic ē̄ caſus h. ꝛ eodem modo debes facere po[illegible]nā ſi poſitio cōtineret tm̄ veritas ē̄ eſſet ipertinēs. hic ē̄ caſus h. vide litterā ꝛ plene iſpicias. [illegible]ixi tibi in. l. ſi a[illegible]. de ſen. Itē aduerte ꝙ ſufficit ꝓbari ꝙ eo tēpoꝛe [illegible]dhibit' ſic habebaẗ ꝛ reputabaẗ nō requiriẗ ꝙ ꝓbet de tpe anterioꝛi vel poſtꝛi de neceſſitate ſufficit ꝙ illo tpe ꝓbetur. ꝛ de illo tēpoꝛe eſt neceſſe ꝓbare. vide tex. ibi eo tēpoꝛe. Itē quia vides ꝙ textus requirit ꝙ in poſitione ponaẗ de opinione q̊ tpe requiraẗ. Itē dicit tex. a quibus debeat reputari. ſ. ab oībus. ꝛ vide tex. ibi oī ſenſu ꝛc. quē intelligas ab oībus q veriſilr debēt ſcire. vꝫ puta a vicinis ꝛ notis ſuis. nā nō requiriẗ ꝙ tota ciuitas ſic crederet. vt. l. cū quidā. §. qd̊ diciẗ. ꝛ ibi nō. in ſili. ff. de acq. here. Modo habes articulū foꝛmatū ab iperatoꝛe meli9 q̄ꝫ a ſpeculatoꝛe ꝙ debes dicere ꝙ ſic habebatur ꝛ reputabaẗ eo tēpoꝛe ab oībus ſciētib9 ꝛ cognoſcētib9 eū.

¶ Quero vtrū ſit neceſſariū ꝙ aliquis ſit in q̄ſi poſſeſſione libertatis. hoc dico pro tanto qꝛ poteſt reputari ꝛ haberi vt liber ꝛ tamē poſſideẗ ab alio. vt ſi eſt ſeruus fugitiu9 vt. l. j. §. per ſeruū qui in fuga. vt. l. iij. §. ſi ſeruus. de acqui. poſ. ꝛ. l. barbarius. ff. de offi. pꝛeto. ꝛ hec lex videtur tolle[illegible]

nus. Scd̊o nota ꝙ relinq[illegible]lio vt filio. ſi nō eſt fili9 nō valet. ¶ Ad pmū oppo. de. l. ii. ff. de ꝓbatꝫ. Rn̄deo ibi nō facit eū filiū ſed facit p̄ſūptionē ꝙ ſit filius niſi ꝓbeẗ cōtrariū. ¶ Scd̊o op. ad ſcd̊[illegible]de here. inſti. l. nemo. S[illegible] h loquiẗ i errāte. credeba[illegible] filiū cū nō eſſet. vel f[illegible]rē cū nō eſſet. ibi eni loquitur i ſciēte. idubio p̄ſumiẗ quis credere qd̊ voce exp̄ſſit. vt. l. labeo. de ſupelle. le. ꝛ nō. i. d. l. nemo. §. j. de here. inſti.

u **Erba.** Verba enūciatiua non inducunt diſpoſitionē in pꝛeiudiciū eoꝝ quos teſtatoꝛ grauare nō poteſt. hoc dicit. habuiſtis i. l. ſ. ſ. arbi. tu. ¶ Oppo. de. l. j. ī. de fal. cau. adiec. Sol. verba enūciatiua inducūt diſpoſitionē in p̄iudiciū heredis vel alteri9 quē quis poteſt grauare. vt ibi nō. ſecus in eo quem grauare non poteſt. vt hic. ¶ Op. donatariū cauſa moꝛtꝫ pōt quis grauare. vt. l. ab eo. ī. de fideiuſſo. ergo iſta v̈ba i eoꝝ pꝛeiudiciū operenẗ. Timoꝛe hui9 hec lex legitur duobus modis. vnomō in donatione inter viuos. ꝛ tūc ꝓpꝛie ꝓcedit ſūmariū quē vobis dedi. Aliomō i donatiōe cauſa moꝛtꝫ. ꝛ tūc talia v̈ba non p̄iudicāt veritati qn donatio fuerit facta. ſed inducūt diſpoſitionē. ita dicit glo.

as pōt ꝯcedere vltimā vo[illegible]t.ſ̄.de dona.cau.moꝛ.l.
tā is.So.bn̄ pōt cauſa mo[illegible]nare nō aūt teſtari vł codi
[illegible]llari.rō ꝓpꝛia ē qꝛ dōatio cauſa moꝛtꝭ magis accedit ꝯctui
q[illegible]ltime volūtati.vt nō.i[illegible]ca pn̄.de do.ꝑle.Sꝫ q̄ ē
ro[illegible] nō pōt teſtari. dic̄ gl[illegible]factio ē publici iurꝭ.dōa
tio ē iurꝭ ꝓuati.iſta rō videt magis i ꝯtrū.nā i his q̄ publici
iuris ſūt nō curat̄ pr̄ia ptās.vt.l.nā q.in pn̄.ff.ad trebel.
So.dicūt doc.i his que publici iuris ſunt in qbus repn̄ta
tur duplex pſona nō curat̄ pr̄ia ptās.vt in ꝯrio. vtputa fili
us pōt eſſe iudex pōt eſſe tutoꝛ. qꝛ duplicē pſonā repn̄tat.
vnā vt ꝓuatꝰ aliā vt iudex.vnā vt titius aliā vt tutoꝛ.ſꝫ in fa
ctione teſti nō repn̄tat̄ niſi vna pſona.iō patria ptās cura
tur.addit glo.aliā rōnē qꝛ vltima volūtas non pōt ꝓcede
re ex alieno arbitrio.vt.l.captatoꝛias.ſ̄.ti.j.ſed ꝯtractꝰ ſic.
vt.l.ſi.de cōtrahē.emp.ſed donatio cauſa moꝛtis accedit
cōtractui vt.ſ̄.dixi.ergo ꝛc̄.

s **I frater.** Minoꝛ.xiiij.ānis nō pōt teſtari ſecꝰ ſi ſit maioꝛ.h.d.

e **Nnuchus.** Eunuchꝰ pōt condere vlti mā volūtatē.h.d. que ē rō dubitādi i hac.l.vide gl.rō dubitādi ē.dicūt do-

f **Nrioſum** [illegible]oatū pſici ꝛ valet teſ[illegible] factū tpe q̄ qs habe[illegible]cida interualla. ¶ [illegible]ō nihil videt̄ feciſſe qui partē indiuidui fecit.

d **Iſcretis.** [illegible]s ꝛ mutus nā[illegible]ō te-ſt[illegible]ꝰ ſi accidētal[illegible]cribere ſciāt.ſurdus tm̄ teſtat̄ mutꝰ ſi ſcribē ſcit.h.d.

n **Emo.** Filiuſſa.i aduētitijs nō pōt teſtari.h.d. ¶ Nō qd̄ dixi in ſūmario.facit qd̄ no.ff.de teſta.l.q in ptāte.ꝛ ad treb.l.j.§.i filij.

o **Omnes.** Filiuſſa.pōt teſtari i caſtrēſi vel q̄ ſi caſtrenſi. nec tale teſtamētū que relatur.hoc dicit.

¶ De teſtamentꝭ et quēadmodū teſtamenta oꝛdinentur. Rubꝛica.

s **Eſtes.** Iſta lex iudicio meo eſt mu[illegible]ꝫ notabilis.Et bꝛeuiter hoc intē-dit.Cōmunis erroꝛ facit ius. ad hoc allegat̄ vel aliter debet inſpici ꝯditio teſtis putatiua eo tempoꝛe quo adhibet̄ teſtimoniū nō poſt.